

contribute to the creation of an Armenian-English parallel corpus, which will turn into a database for various applications.

Overall, our case study provides valuable insights for educators interested in involving students in real production activities for corpus creation and highlights the benefits of such activities for both students and the field of translation.

В.І. Воскобойник, Г.С. Сосой

***Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка,
(Полтава, Україна)***

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ АФІКСАЛЬНИХ НЕОЛОГІЗМІВ СФЕРИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Сучасний стан англійської мови характеризується зростанням ролі термінологічних систем, у тому числі й англомовної економічної терміносистеми. Нова лексика, яка співвідноситься з економічними поняттями, утворює значну групу інновацій останніх десятиліть в англійській мові. У зв'язку з цим актуальними вбачаються питання виявлення способів перекладу афіксальних новотворів англомовної економічної термінолексики, що сприятиме покращенню мовної підготовки спеціалістів у сфері перекладу та економіки.

Значна частина афіксальних дериватів, які з'явилися в англомовній економічній терміносистемі за останні 10-15 років, мають у своєму складі уже відомі германські та романські афікси (*upsell* – *намагатися переконати клієнта купити дорожчу продукцію*, *megaproject* – *великомаштабний проект*, *mini-job* – *«міні-робота»*, *заняття, що не приносить солідного прибутку, проте не вимагає і значних витрат часу*, *hypercompetitive* – *надзвичайно конкурентоздатний*, *repurchase* – *викупляти, купувати раніше проданий товар*, *declinist* – *особа, яка песимістично оцінює тимчасові досягнення в економіці країни*, *casualization* – *впровадження замість «формального» стилю одягу службовців «неформального»*). Слід зазначити, що на сучасному етапі розвитку англійської мови, у тому числі й

англомовної економічної терміносистеми, не всі наявні англійські афікси є активними, що свідчить про зміни тенденцій розвитку мови на різних етапах її еволюції [1].

Афіксальні новотвори в англомовній економічній сфері можуть також утворюватися за допомогою нових словотворчих елементів – так званих, напівафіксів, що оформилися в останні десятиліття і виявляють значну активність в утворенні лексичних одиниць. «Роль кожного продуктивного афікса варто вважати важливішою порівняно з роллю окремого лексичного чи фразеологічного неологізму, оскільки кожна словотворча морфема дає життя багатьом лексичним неологізмам, розширює можливості словотвору» [3: 4].

Проблема правильного осмислення і перекладу нових слів пов'язана з тим, що в умовах сучасного технічного прогресу й розвитку суспільства жоден словник не може встигнути за виникненням і утворенням неологізмів. Економіка сучасних розвинутих країн нерідко характеризується як «високотехнологічна економіка сфери послуг» – *high-tech service economy* [2].

При перекладі неологізмів проблемою є з'ясування значення афіксального новотвору. Якщо нові афіксальні економічні терміни виникли на базі вже існуючих у мові термінів та афіксів, значення неологізму можна вивести зі значення його словотворчих елементів – твірної основи та афікса. Однак, слід пам'ятати, що при перекладі неологізмів необхідно звертати увагу на базові уявлення про економічну сферу, так як це допоможе точніше передати значення термінологічної одиниці.

Як демонструє наше дослідження, основними способами перекладу англійських афіксальних неологізмів у функції економічних термінів є:

1. Транскодування, яке часто супроводжується описовим перекладом: *offshore* – офшор, *outsourcing* – аутсорсинг, *hypercapitalism* – «гіперкапіталізм» (характеристика капіталізму в умовах інформаційної революції, коли головним товаром стає «культурне надбання»).

2. Калькування: *multicurrency* – багатовалютний (напр. кредит), *interbank (market)* – міжбанківський (ринок), *to repurchase* – викупляти, купувати раніше проданий товар, *hyperpower* – «супердержави». Перевага способу калькування

полягає в лаконічності та простоті. Калькування, як і транскодування, часто супроводжується описовим перекладом.

3. Описовий переклад: *supertot* – жінка, що поєднує риси дружини, матері, активного працівника й суспільного діяча, *to upcycle* – знайти нове застосування старій речі, *переробляти сміття*, *casualization* – впровадження замість «формального» стилю одягу службовців «неформального», *freight-out* – транспортні витрати, які понесли при продажу товарів. Цей метод розглядається як найбільш точний в англо-українському перекладі неологізмів. Іноді в українській мові потрібно використати цілу фразу, щоб виразити сенс одного англійського афіксального деривату.

4. Додавання (декомпресія): *to deconflict* – *попередити конфлікт*, *microvacation* – *коротка відпустка*, *megamall* – *дуже великий торговий центр*, *disburden* – *звільняти когось від відповідальності*.

Відповідно до результатів нашого аналізу, найбільш поширеним способом перекладу англійських афіксальних неологізмів українською мовою є описовий переклад, оскільки проблема правильного осмислення й перекладу нових слів пов'язана з тим, що в умовах сучасного технічного прогресу та розвитку суспільства жоден словник не може встигнути за виникненням і утворенням неологізмів. Калькування, декомпресія та транскодування використовуються рідше порівняно з описовим перекладом.

Вибір того або іншого способу передачі неологізмів залежить від багатьох суб'єктивних чинників (особи перекладача, його досвіду, інтелекту, здатності оперувати абстрактними поняттями, обстановки під час перекладу, а також від стилю тексту). Проте, передусім, необхідно прагнути до того, щоб еквівалент англійського неологізму максимально відповідав нормам і правилам української мови. Саме це завдання перекладача викликає необхідність аналітичної стадії в перекладацькому процесі і дає підставу для подальшого вивчення особливостей перекладу англійських неологізмів.

Таким чином, завдяки стрімкому розвитку, англomовна сфера економіки стала джерелом афіксальних неологізмів, при перекладі яких необхідно не лише використовувати перекладацькі прийоми, але й задіяти фонові економічні знання.

Список використаних джерел:

1. Андрусак І. В. Англійські неологізми кінця XX століття як складова мовної картини світу : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2003. 20 с.
2. Гармаш О. Л. Збалансованість процесу поповнення словникового складу сучасної англійської мови. *Вісник Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б. Хмельницького*. Мелітополь, 2008. №1. С. 183–191.
3. Зацний Ю.А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу. Львів: ПАІС, 2007. 228 С.

Н.Є. Леміш

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

(Київ, Україна)

ОБСЯГ ЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ‘ЕКВІВАЛЕНТНІСТЬ’

Скільки існує людство, стільки й точаться дискусії щодо когнітивних функцій мозку людини та його здатності інтерпретувати різноманітні, у тому числі й абстрактні, поняття. Одним з таких понять є ‘еквівалентність’, обсяг значення якого і пропонується з’ясувати в межах цієї розвідки.

Кожний індивід закріплює за поняттям значення крізь призму свого світогляду (власна філософська позиція) із застосуванням наявного каузального мислення (індивідуальна здатність вибудовувати причинно-наслідкові зв’язки) і доступних вербальних засобів конкретної мови, носієм якої він є. Отже, цілком доцільним видається окреслення обсягу значення поняття ‘еквівалентність’ на основі його дефініцій з логічного, філософського та лінгвістичних словників.

Логічний словник-довідник М.Кондакова тлумачить ‘еквівалентність’ (“лат. *aequalis* – рівний та *valentis* – той, що має силу; рівносильність”) як “операцію математичної логіки, що дозволяє з двох висловлювань А і В отримати нове висловлювання $A \sim B$, де операція еквівалентності позначається знаком $\sim$ (“тильда”) і яке є істинним тоді і тільки тоді, коли А і В обидва істинні або обидва неправдиві / хибні; еквівалентність А і В хибна тоді і тільки тоді, коли одне з висловлювань, що входять до цього складного висловлювання, хибне, а інше –